

МОН УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
(УНУС)

Кафедра прикладної інженерії та охорони праці

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

А.Н. Новак Андрій НОВАК

«31» 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БЕЗПЕКА ПРАЦІ В АГРОНОМІЇ

Рівень вищої освіти	початковий (короткий цикл)
Освітній ступінь	молодший бакалавр з агрономії
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 «Агрономія»
Освітня програма	Агрономія (2023 р.)
Факультет	Агрономії

Умань – 2023 р.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Безпека праці в агрономії» для здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія, освітньої програми «Агрономія». Умань: Уманський НУС, 2023. 16 с.

Розробник:

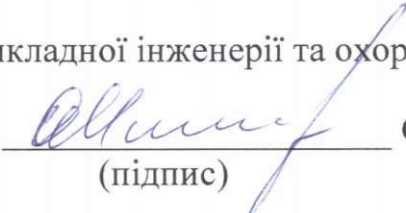
Андрій БЕРЕЗОВСЬКИЙ, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри прикладної інженерії та охорони праці

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри прикладної інженерії та охорони праці

Протокол від «31» 08 2023 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри прикладної інженерії та охорони праці

канд. с.-г. наук, доцент

(підпис) Олександр ТРУС

«31» 08 2023 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету агрономії

Протокол від «31» 08 2023 року № 1

Голова Юрій НАКЛЬОКА

«31» 08 2023 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність 201 «Агрономія»	Нормативна	
Модулів – 4	Рівень вищої освіти – початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти Освітня програма Агрономія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання:		Лекції	
Аудиторних – 3		28 год.	
самостійної роботи студента – 3		Практичні, семінарські	
		30 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота: год.	
	62		
	Вид контролю: екзамен		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Безпека праці в агрономії» є надання знань та умінь у майбутніх фахівців щодо створення безпечних умов діяльності і життя, правових та організаційних питань безпеки та охорони праці, гігієни праці, виробничої санітарії, технічної та пожежної безпеки, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципів пріоритету життя і здоров'я працівників відносно результатів виробництва.

Завдання вивчення дисципліни передбачає забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- принципи державної політики в галузі безпеки та охорони праці;
- основний зміст законодавчих та інших нормативних актів з охорони праці;
- основні положення чинного законодавства щодо охорони праці різних категорій працівників;
- конструкції та особливості застосування засобів контролю умов праці;
- конструкції та технічні характеристики засобів індивідуального та колективного захисту працівників;
- види відповідальності за порушення норм і правил з охорони праці;

вміти:

- застосовувати у практичній діяльності нормативні документи з охорони праці;
- виявляти джерела, фактори та інші види виробничих небезпек та застосовувати заходів для запобігання їх дії;
- користуватися засобами контролю параметрів безпеки та умов праці;
- здійснювати контроль за станом охорони праці на робочих місцях;
- розробляти інструкції для працівників різних спеціальностей;

набути навиків:

- проведення досліджень параметрів мікроклімату на робочому місці;
- визначати відповідність умов праці нормативам за показниками забрудненості повітря пилом чи шкідливими газами;
- складання планів заходів з охорони праці для виробничого підрозділу, галузі чи всього підприємства;
- розрахунку показників виробничого травматизму по виробничому підрозділу, галузі, підприємству;
- розрахунку повітрообміну при забрудненні повітря робочої зони шкідливими речовинами.

Об'єктом вивчення Безпека праці в агрономії є людина у всіх аспектах її діяльності (фізичному, психологічному, духовному, суспільному).

Предметом вивчення дисципліни є вплив на життєдіяльність та здоров'я людини зовнішніх і внутрішніх факторів.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти. Дисципліні «Безпека праці в агрономії» передують ОК: Історія та культура України, Українська мова в ділових комунікаціях, Іноземна мова в ділових комунікаціях, Філософія, Правознавство, Фізичне виховання, Основи генетики, Вища математика з основами математичної статистики, Агроекологія, Агрометеорологія, Ботаніка, Фізіологія рослин, Інформатика та обчислювальна техніка, Хімія (неорганічна, органічна й аналітична).

Сама ж дисципліна є основою під час вивчення дисциплін професійної та практичної підготовки.

Завданням вивчення дисципліни «Безпека праці в агрономії» є здобуття таких компетентностей:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва та під час навчання, що передбачає застосування визначених теорій та методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК7 Уміння науково-обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

Програмні результати навчання:

ПРН 7 Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Зміст дисципліни Безпека праці в агрономії

Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності

Об'єкт та предмет безпеки життєдіяльності (БЖД). Основні завдання науки про безпеку людини, історія її розвитку. Основні поняття та визначення БЖД. Поняття небезпеки, безпеки, ризику та їх взаємозв'язки. Небезпека як основний фактор, що визначає рівень безпеки. Ризик.

Тема 2. Забезпечення безпечної життєдіяльності

Основи теорії і практики культури здоров'я людини. Фактори, що забезпечують стабільність здоров'я людини. Методика вивчення рівня здоров'я людини. Роль своєчасно наданої та правильно проведеної першої медичної допомоги в урятуванні життя і здоров'я потерпілого. Порядок проведення реанімаційних заходів.

Тема 3. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності

Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності

Правове забезпечення безпеки життєдіяльності. Конституційні основи безпеки: право на життя, працю, свободу, соціальний, громадський та державний

захист. Закони, законодавчі та нормативні акти, кодекси та інші регламентуючі безпеку життєдіяльності документи. Система правового захисту та нагляду за дотриманням правової безпеки. Державні органи, відповідальні за забезпечення безпеки життєдіяльності. Відповідальність за порушення законодавства.

Тема 4. Правові та організаційні питання з безпеки праці

Вступ, історія розвитку безпеки та охорони праці. Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні та світі. Соціально-економічне значення охорони праці. Основні поняття в галузі охорони праці. Предмет, зміст курсу та зв'язок з іншими дисциплінами.

Topic 4. Legal and organizational issues on labor protection

Introduction, history of labor protection development. The state of labor protection, occupational injuries and occupational diseases in Ukraine and the world. Socio-economic significance of labor protection. Basic concepts in the field of labor protection. Subject, content of the course and connection with other disciplines.

Тема 5. Законодавство України з охорони праці. Організація охорони праці на виробництві

Законодавчі акти України про охорону праці. Розділи та основні принципи Закону України «Про охорону праці». Права і пільги для працівників в Законі України «Про охорону праці». Відшкодування працівникам за шкідливі умови праці і втрату здоров'я. Праця жінок в Законі України «Про охорону праці». Праця підлітків в Законі України «Про охорону праці». Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.

Тема 6. Державне управління охороною праці

Органи державного управління охороною праці, їх компетенція. Нагляд і контроль за охороною праці. Організація охорони праці на виробництві. Структура управління охороною праці (СУОП), її функції на підприємствах.

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Виробнича санітарія та безпека праці

Тема 7. Основи виробничої санітарії

Поняття про систему людина – машина – середовище. Визначення терміну «виробнича санітарія». Фактори навколишнього середовища, їх параметри і дія на організм людина. Мікроклімат на робочому місці. Виробничий пил і шкідливі речовини. Шум і вібрація.

Тема 8. Вентиляція виробничих приміщень

Призначення та класифікація систем вентиляції. Природна вентиляція. Механічна вентиляція (штучна). Санітарні вимоги до вентиляційних установок. Засоби індивідуального захисту.

Тема 9. Загальні основи електробезпеки

Дія струму на організм людини. Фактори, що впливають на наслідки ураження струмом. Класифікація приміщень за ступенем ураження струмом. Засоби захисту від ураження електричним струмом.

Тема 10. Загальні основи пожежної безпеки

Процес горіння, його початкові форми та причини виникнення пожеж. Небезпечні та шкідливі фактори, що виникають при пожежі. Система протипожежного захисту. Попередження виникнення та розповсюдження пожеж. Вогнегасячі речовини. Засоби гасіння пожеж. Автоматичні системи гасіння пожеж.

Модуль 3.

Змістовий модуль 3. Професійний травматизм

Тема 11. Аналіз та профілактика професійного травматизму

Принципи аналізу нещасних випадків. Аналіз рівня виробничого травматизму. Характер виробничих травм. Причини виробничого травматизму. Профілактика травматизму.

Тема 12. Моделювання виробничих небезпек

Людино-машинні системи в сільському господарстві. Умови і обставини виникнення небезпечних ситуацій та їх наслідки. Моделювання процесів формування травм, аварій, катастроф.

Тема 13. Атестація та паспортизація умов праці

Загальні положення. Організація роботи по атестації. Вивчення факторів виробничого середовища і трудового процесу. Гігієнічна оцінка умов праці. Оцінка технічного та організаційного рівня робочого місця. Атестація робочих місць.

Тема 14. Захист населення при надзвичайних ситуацій

Принципи захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій Комплекс заходів з метою захисту населення, зменшення втрат та шкоди економіці у разі виникнення Н.С. Інженерний захист населення Швидкоспоруджувані укриття. Найпростіші укриття

4. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем лекцій	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьог	у тому числі					усьог	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Зміст дисципліни «Безпека праці в агромії»												
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності	8	2	2	–	–	4						
Тема 2. Забезпечення безпечної життєдіяльності	8	2	2	–	–	4						
Тема 3. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності	8	2	2	–	–	4						

Тема 4. Правові та організаційні питання з безпеки праці / Topic 1. Legal and organizational issues on labor protection	8	2	2	–	–	4							
Тема 5. Законодавство України з охорони праці.	8	2	2	–	–	4							
Тема 6. Державне управління охороною праці	4	2	-	–	–	2							
Разом за модулем	44	12	10	–	–	22							
Модуль 2.													
Змістовий модуль 2. Виробнича санітарія та безпека праці													
Тема 7. Основи виробничої санітарії	11	2	4	–	–	5							
Тема 8. Вентиляція виробничих приміщень	9	2	2	–	–	5							
Тема 9. Загальні основи електробезпеки	9	2	2	–	–	5							
Тема 10. Загальні основи пожежної безпеки	9	2	2	–	–	5							
Разом модулем 2	38	8	10	–	–	20							
Модуль 3.													
Змістовий модуль 3. Професійний травматизм													
Тема 11. Аналіз та профілактика професійного травматизму	11	2	4	–	–	5							
Тема 12. Моделювання виробничих небезпек	9	2	2	–	–	5							
Тема 13. Атестація та паспортизація умов праці	9	2	2	–	–	5							
Тема 14. Захист населення при надзвичайних ситуацій	9	2	2	–	–	5							
Разом за модулем	38	8	10	–	–	20							
Усього годин	120	28	30	–	–	62							

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Змістовий модуль 1. Зміст дисципліни «Безпека праці в агрономії»			
1	Навчання та інструктажі з охорони праці	усне опитування	2
2	Розробка посадових інструкцій з охорони праці	усне опитування	2
3	Інструкція з охорони праці головного агронома	усне опитування	2
4	Опрацювання розділу «Охорона	усне опитування	4

	праці» в колективному договорі			
	Разом за змістовим модулем 1		10	
Модуль 2. Змістовий модуль 2. Виробнича санітарія та безпека праці				
5	Визначення параметрів мікроклімату	усне опитування	2	
6	Дослідження забрудненості повітря виробничим пилом	усне опитування	2	
7	Дослідження забрудненості повітря шкідливими газами	усне опитування	2	
8	Визначення освітленості виробничих приміщень і робочих місць	усне опитування	2	
9	Розрахунок потреб в засобах індивідуального захисту	усне опитування	2	
	Разом за змістовим модулем 2		10	
Модуль 3. Змістовий модуль 3. Професійний травматизм				
10	Розслідування нещасних випадків на виробництві	усне опитування	2	
11	Розслідування професійних захворювань та аварій на виробництві	усне опитування	2	
12	Долікарська допомога потерпілим	усне опитування	2	
13	Моделювання виробничих небезпек	усне опитування	2	
14	План дій під час надзвичайних ситуацій	усне опитування	2	
	Разом за змістовим модулем 3		10	
	Усього годин		30	

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Наукова база охорони праці України	6	
2	Вплив характеру праці, санітарних особливостей виробничих процесів, устаткування, перероблюваної сировини та інших чинників виробництва на функціонування організму	6	
3	Оцінка стану охорони праці на підприємствах	5	
4	Розділ «Охорона праці» в колективному договорі (угоді)	5	
5	Яка різниця між колективним договором та угодою?	5	
	Разом за змістовим модулем 1	22	
6	Оптимальні значення освітленості робочого місця та способи його нормалізації	4	
7	Розрахунок систем вентиляції виробничих приміщень.	4	
8	Системи вентиляції, розрахунок повітрообміну для приміщень	4	
9	Розрахунок об'єму пожежного резервуару для підприємства.	4	
10	Розрахунки розмірів світлових отворів в виробничих приміщеннях та штучного освітлення.	4	
	Разом за змістовим модулем 2	20	
11	Аналіз травматизму в сільському господарстві	3	
12	Технічні засоби пожежогасіння, їх види, особливості конструкцій	3	
13	Розрахунок кількості вогнегасників та їх розташування на об'єкті	3	
14	Оцінка небезпек, які виникають при роботі з електрообладнанням	3	
15	Аналіз безпеки при роботі з шкідливими і вибухо-пожежонебезпечними речовинами	4	
16	Моделювання виробничих небезпек	4	
	Разом за змістовим модулем 3	20	
	Усього годин	62	

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання дисципліни «Безпека праці в агрономії» використовуються наступні методи (технології) навчання:

7.1 Традиційні методи (технології) навчання:

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами очності та демонстрацією дослідів. Лекція покликана формувати в студентів основи знань з певної наукової галузі, а також визначити напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з відповідної навчальної дисципліни.

Практичне заняття – вид заняття, на якому студенти під керівництвом викладача проводять натурні або імітаційні експерименти чи дослідження в спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого для умов навчального процесу. Дидактичною метою лабораторного заняття є практичне підтвердження окремих теоретичних умінь та навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Самостійна робота – Форма роботи, яка передбачає вирішення актуального питання курсу самостійно, формує навички пошуку та синтезу інформації.

7.2 Інноваційні методи (технології) навчання

Проблемні лекції – направлені на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються тим, що коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами; увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекції студентам даються питання для самостійного розмірковування, проте лектор сам відповідає на них, не чекаючи відповідей студентів. Система питань у ході лекції має активізуючу роль, спонукає студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Мозковий штурм – метод розв'язання невідкладених завдань за дуже обмежений час, суть якого полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу

наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів та послуг.

Рольові ігри – форма активізації студентів, за вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Ділові ігри – метод імітації (наслідування, відображення) прийняття управлінських рішень у різноманітних ситуаціях шляхом гри (програвання, розігрування) за правилами, що вже існують або розробляються самими учасниками. Він реалізуються через самостійне вирішення студентом поставленої проблеми за умови недостатності необхідних знань, коли студент змушений самостійно опанувати новий зміст або шукати нові зв'язки у вже засвоєному матеріалі.

7.3 Дистанційне навчання

Дистанційне навчання – індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «ПРО СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ MOODLE УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА» <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/plozhennya/2016/Polozhennya-pro-sistemu-upravlinnya-navchannjam-Moodle-Umanskogo-NUS.pdf>

Дисципліна «Безпека праці в агрономії» для дистанційного навчання розміщена на платформі «MOODLE» <https://moodle.udau.edu.ua/>

7.4 Перелік наочних та технічних засобів навчання

Наочні засоби:

- слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; відео-презентації;
- інформаційні стенди у навчальній аудиторії;

– нормативно-технічна документація.

Технічні засоби:

- Термометр.
- Кататермометр.
- Анемометр.
- Психрометр Августа або аспіраційний психрометр Ассмана.
- Секундомір МК ВЗ-34.
- Барометр.
- Аспіратор Мігунова.
- Терези аналітичні.
- Аналітичні фільтри аерозольні.
- Барометр-анероїд.
- Ексікатор з сірчаною кислотою.
- Газоаналізатор УГ-2.

8 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту. Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані лабораторні роботи, зроблені доповіді, презентації, активність під час дискусій. Поточний контроль з дисципліни «Безпека праці в агрономії» включає тематичне оцінювання та модульний контроль. Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з дисципліни, самостійні, лабораторні та контрольні роботи. Поточний контроль за виконанням самостійного завдання здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Поточний - під час виконання практичних, та індивідуальних завдань, контроль за засвоєнням цього модуля (модульний контроль). Форму проведення поточного контролю і систему оцінювання визначає кафедра, на якій викладається дисципліна.

Модульний контроль проводиться у формі описових самостійних робіт, усній і письмовій відповіді та комп'ютерного тестування (на платформі MOODLE <https://moodle.udau.edu.ua>). Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий - включає екзамен із цієї навчальної дисципліни.

Кожен модуль може оцінюватись в умовних балах пропорційно обсягу часу, відведеному на засвоєння матеріалу цього модуля.

Кількість умовних балів за навчальні заняття студента становить 70% (коефіцієнт 0,7) і 30% (коефіцієнт 0,3) припадає на екзамен від загальної кількості умовних балів.

Таким чином, максимальні рейтинги за навчальну роботу студента під час поточного контролю (за навчальні заняття) та за атестацію під час

підсумкового контролю відповідно становитимуть: $R_{HP} = 70$ балів; $R_{AT} = 30$ балів; $R_{DIS} = 100$ балів.

Студенти, які протягом навчального семестру під час поточного контролю набрали суму балів, що менша за 50 % від загального розрахункового рейтингу з навчальної роботи R_{HP} (тобто менше 35 балів), зобов'язані до початку залікової сесії підвищити його, інакше вони не допускатимуться до підсумкового контролю (екзамену) і матимуть академічну заборгованість.

Відповідно до отриманих балів студентам присвоюють відповідні кредити ECTS. Кредити записують у журнал рейтингового оцінювання знань і умінь студента.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ ПРИ ФОРМІ КОНТРОЛЮ «Екзамен»

Поточне тестування та самостійна робота														Екзамен	Сума
Модуль 1					Модуль 2					Модуль 3					
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T.1, T.2 ... T.5 – теми змістових модулів.

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C	задовільно	
64–73	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

11.1 Типова програма

1. Типова навчальна програма нормативної дисципліни «основи охорони праці» для вищих навчальних закладів для всіх спеціальностей і напрямів підготовки за освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст» та «бакалавр» / Ткачук К. Н., Запорожець О. І., Русаловский А. В., Баженов О. К., Зацарний В. В., Полукаров О. І., Дашковська О. В., Гладкая Л. А., Калда Г. С., Беліков А. С., Березуцький В. В. Київ, 2011. 16 ст.

11.2 Методичні вказівки

Модульна програма, рекомендована література, методичні вказівки для проведення практичних робіт (1. Березовський А. П., Прокопенко Е. В., Трус О. М. Методичні вказівки для виконання практичного заняття з дисциплін «Основи охорони праці» на тему: «Організація навчання з охорони праці на підприємствах» студентами денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «Бакалавр», «Магістр». Умань, 2019. 20 с.;

2. Березовський А. П., Прокопенко Е. В., Трус О. М. Методичні вказівки для виконання практичного заняття з дисциплін «Безпека життєдіяльності (модуль Охорона праці)» та «Охорона праці в галузі» на тему: «Вивчення порядку проведення розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві» студентами денної та заочної форм навчання освітніх ступенів «Бакалавр», «Магістр». Умань: Уманський НУС, 2020. 58 с.;

3. Березовський А. П., Прокопенко Е. В., Трус О. М. Методичні вказівки для виконання практичного заняття з дисциплін «Безпека життєдіяльності (модуль Охорона праці)» та «Охорона праці в галузі» на тему: «Вивчення порядку проведення розслідування та обліку професійних захворювань і аварій на виробництві» студентами денної та заочної форм навчання освітніх ступенів «Бакалавр», «Магістр». Умань: Уманський НУС, 2020. 47 с.).

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Основи охорони праці: Підручник. 3-є видання, доповнене та перероблене. / [К.Н. Ткачук, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, О.І. Полукаров, В.С. Коз'яков, Л.О. Мітюк, Ю.О. Полукаров, Т.Є. Луц]; за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Основа, 2014. – 456 с.
2. Голінько В.І. Основи охорони праці: підручник / В.І. Голінько; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – 2-ге вид. – Д.: НГУ, 2014. – 271 с.

3. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: Підручник. 5-е вид. / Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О.; за ред. М.П. Гандзюка. – К.: Каравела, 2011. – 384 с.
4. Охорона праці в галузі: навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, Р. М. Білий - К. : «Центр учбової літератури», 2017. - 322 с.

Допоміжна

1. Березовський А. П., Трус О. М., Прокопенко Е. В. Стан виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2019. №. 1 (24). С. 241–249.
2. Прокопенко Е.В. Моделювання виробничих небезпек та зменшення їх шкідливого впливу при проведенні механізованих робіт / Е.В. Прокопенко, І.О. Лісовий, Т.С. Лісова // Збірник наукових праць Уманського державного аграрного університету. – Умань, 2015. – Вип. 90. – С. 21–29.
3. Березовський А.П. Стан виробничого травматизму на виробництвах Черкаської області / А.П. Березовський, Е.В. Прокопенко, О.М. Трус // Збірник наукових праць Уманського НУС. – Умань, 2015. – Вип. 87. – Ч. 1: Агрономія. – С. 73 – 79.)
4. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи) : навч. посіб. За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. Львів : «Тріада плюс», 2010. 648 с.

13. Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
 2. Про адміністративні порушення: Закон України. – К., 1993.
 3. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 27.
 4. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
 5. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
 6. Про охорону праці: Закон України . – К., 1992.
 7. Про пожежну безпеку: Закон України . – К., 1993.
 8. Про цивільну оборону України: Закон України від 3 лютого 1993 р. – К., 1993.
 9. Закон України: Про правові засади цивільного захисту від 24 червня 2004 р.
 10. Закон України: Про охорону навколишнього природного середовища від 25.06.1991 р.
 11. Закон України: Про пестициди і агрохімікати від 2 березня 1995 р.
 12. Закон України: Про правовий режим надзвичайного стану від 16 березня 2000 р.
1. Державні стандарти України ЗДУТУ з питань охорони праці.
 2. Типове положення про порядок проведення і перевірки знань з питань охорони праці НПАОПО. 00–4.12–05.
 3. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. НПАОПО. 00. – 6.02 – 04.
 4. Пожежна безпека (нормативні акти та інші документи). // К., 1997. Т.1,2,3,4.

5. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості виробничого процесу. // Охорона праці, 1998, № 6. – С. 28-29.
6. Правила охорони праці в сільському господарстві. ДНАОП 2.0.00 – 01 – 00. К.: Форт, 2001. – 378 с.
7. Закон України: Про аварійно-рятувальні служби від 14 грудня 1999 р.
8. Закон України «Про охорону праці».
9. Кодекс законів про працю України.
10. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
11. Закон України «Про пожежну безпеку».
12. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
13. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

14. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Держгірпромнагляду. URL. <http://www.dnopr.kiev.ua>
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)

15. Адреси сайтів в INTERNET

1. Наукова бібліотека УНУС <http://library.udau.edu.ua/>.
2. Офіційний веб-сайт <http://www.udau.edu.ua>
3. Навчально-інформаційний портал УНУС <https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-po-programam.html?level=master>
4. Сайт кафедри <https://piop.udau.edu.ua/>
5. Сторінка курсу в MOODLE <https://moodle.udau.edu.ua/>

16. Зміни в робочій програмі

Зміни в робочій програмі на 2023-2024 навчальний рік

В 2023 р. в робочій програмі змінено назву дисципліни, оновлено програмні результати навчання та компетентності згідно освітньої програми «Агрономія»:

1. Змінено структуру та наповнення навчальної дисципліни відповідно до програмних результатів навчання та компетентностей.
2. Оновлено список рекомендованої літератури новими джерелами, такими як:

3. Передбачені заняття з використанням презентацій та/або доповідей англійською мовою: